
Kyrkomötet
Motion 2015:104
av Stefan Aro

Minoritetsspråken och det lokala ansvaret

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur den lokala församlingen klarar av ansvaret att förverkliga de fastställda målen och riktlinjerna för nationella minoritetsspråk.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i utredningen särskilt beakta barns och ungas situation och eventuellt återkomma till kyrkomötet med förslag på åtgärder för att öka de nationella minoriteternas inflytande i församlingens beslut och verksamhet.

Motivering

Svenska kyrkan är i sin identitet flerspråkig. Det flerspråkiga är något naturligt och har historiskt sett i vår kyrka varit en del av vårt reformatoriska arv. I generationer har mötet med Gud och mellan människor skett på olika språk i vårt land och de nationella minoritetsspråken är inget nytt under solen. Att det exempelvis har predikats på finska, sjungits på samiska, getts själavård på meänkieli eller talats teckenspråk vid de kyrkliga handlingarna lika naturligt som svenska, är självklart i en levande flerspråkig kyrka.

Därför rymmer Svenska kyrkans församlingar en stor språklig och kulturell mångfald, vilket är en rikedom och en resurs för livet och gemenskapen i Svenska kyrkan.

Sedan Sverige år 2000 erkände de nationella minoritetsspråken har mycket hänt i civilsamhället på den här fronten. Medvetenheten om minoritetsspråken ökar, kunskapen om urfolket samerna och de nationella minoriteterna och deras rättigheter växer och människor vågar mer fritt tala sitt språk och om sig själv som etnisk minoritet.

En flerspråkig kyrka antogs av kyrkostyrelsen 2010 och sändes ut till stiftet och församlingarna som ett mål- och policydokument, för hur det flerspråkiga arbetet ska gestaltas lokalt. Bakgrunden till språkpolicyn var den förändring som skedde när nuvarande kyrkoordning trädde i kraft. I den lades huvudansvaret för den operativa verksamheten för det flerspråkiga arbetet på församlingsnivå, medan stifts- och nationell nivå fick mer en stödjande roll.

I den här uppdelningen sträcker sig församlingens ansvar betydligt längre än att tillhandahålla gudstjänster och kyrkliga handlingar på minoritetsspråk. Församlingen har även ett ansvar för barns och ungas situation och deras andliga utveckling. Barn har, enligt barnkonventionen, rätt till sin tro, sitt språk och sin kulturella identitet.

Många barn och unga inom dessa minoritetsgrupper är särskilt utsatta för trakasserier, ifrågasättande och diskriminering och möter kanske oftare än vanligt

ohälsa i sin egen närhet. På församlingens ansvar vilar även delaktiggörande och möjliggörande till inflytande för dessa grupper, allt för att motverka utanförskap och demokratiunderskott.

För församlingen handlar det helt enkelt om ett helhetsgrepp genom att låta minoritetsspråksperspektivet finnas med i alltifrån utformandet av hemsidor, församlingsblad och rekrytering av personal till hur man bjuder in till föräldrabarngrupper, konfirmandarbete och diakonalbesöksverksamhet.

Trots många framsteg har Europarådet vid upprepade tillfällen kritiserat Sverige för stora och uppenbara brister i hanteringen av minoritets- och urfolksbarns rättigheter. Även Svenska kyrkan har uppmärksammat problemen särskilt genom kyrkokansliets två rapporter *Våga vara minoritet* (2012) och *Tio sätt att stärka barn och unga* (2014). I rapporterna är våra utmaningar tydliggjorda liksom vissa utvecklingsområden, i syfte att främja det flerspråkiga arbetet bland barn och unga.

Efter mer än femton år med nuvarande kyrkoordning finns skäl att utvärdera hur församlingsnivån klarar av ansvaret att leva upp till målen och riktlinjerna för de nationella minoritetsspråken. Hur långt har man kommit med det flerspråkiga och rättighetsbaserade arbetet i stiftet? Är policydokumentet *En flerspråkig kyrka* antaget av alla stift och hur ser det ut i församlingarna? Har den fått genomslag i församlingsinstruktionerna? Besitter församlingarna kompetens och resurser nog för att integrera minoritetsspråksperspektivet i hela sin verksamhet?

Efter en tid av omfattande organisationsförändringar och med större enheter som följd, finns det än större anledning att utreda hur detta påverkar församlingsnivåns möjligheter att hålla närheten och samverkan levande med de nationella minoriteterna.

Juoksengi den 20 juli 2015

Stefan Aro (FK)